

Ruutumäkiyökkönen

Glänsande backfly

Anchoscelis nitida

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantuneet (VU)

Luonnehdinta

Ruutumäkiyökkönen on melko pyöreäsiipinen ja kooltaan pienehkö yökkönen (30–34 mm). Etusiivet ovat väriltään punertavanruskeat tai harmahtavanruskeat. Etusiivissä on myös mustahkoa kehnää, ja niissä olevat poikkiviirut erottuvat tummareunaisina ja siipisuonet selvästi vaaleahkoina. Munuaistäplän takareunassa on hivenen tummempi täplä, takasiivet ovat yhtenäisen tummat.

Elinympäristö ja levinneisyys

Lajin elinympäristöjä ovat rehevät tammimetsät, puistot, puutarhat sekä pensaikkoiset tuorepohjaiset lehtoniityt ja rannat. Lajin elinympäristöt eivät useinkaan ole varsinaisia metsiä, vaan enemmänkin pensaikkoisia lehteviä ympäristöjä, joissa on puita, tyypillisintä niille on erityisen runsas lehtikarikkeen ja heinäkavien määrä. Ruutumäkiyökköset elävät ruohovartisilla kasveilla, ja lentävät öisin elo-syyskuussa. Suomessa laji esiintyy pääasiassa Ahvenanmaalla. Viime aikoina havaintoja on tullut enenevissä määrin myös Lounais-Suomen saaristosta.

Nykytila ja uhkatekijät

Ruutumäkiyökkönen on pitkään esiintynyt hyvin suppealla alueella, mutta viime vuosina lajia on löydetty laajemmin ja on mahdollista, että uusia kantoja on syntynyt jopa Manner-Suomen puolelle. Ruutumäkiyökköstä uhkaa sopivien elinympäristöjen katoaminen: niittymäisten aukkojen sulkeutuminen ja kuusettuminen.

Hoitosuosituks

Ruutumäkiyökkönen hyötyy perinteisen maaseutukulttuurin luontaisesta kasvillisuuden aukkoisuudesta. Ranta- ja lehtoniityt tulee säilyttää avoimina joko mekaanisen vesakontorjunnan tai mieluummin maltillisen laidunnuksen avulla. Huomioitavaa on, että lajin elinympäristöistä merenrantaniityt ja luontaisesti syntyneet jalopuumetsiköt ovat luonnonsuojelulain (1096/1996) perusteella suojeltuja luontotyypejä sekä rehevät lehtolaikut ovat Metsälain 10 §:n perusteella suojeltuja erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Näiden luontotyyppien ja elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyttämiseen, vapaaehtoiseen suojeluun ja luonnonhoitotoimiin on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Junninen, K. ja Similä, M. 2011. Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon opas. Metsähallitus B 157. Helsinki. 191 s.
- Metsälaki 1093/1996. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093>. Viitattu 15.11.2022.
- Luonnonsuojelulaki 1096/1996. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096>. Viitattu 15.11.2022.
- Somerma Päivö 1997: Suomen uhanalaiset perhoset. Suomen ympäristökeskus.
- Suomen Lajitietokeskus, ruutumäkiyökkönen. Saatavilla: <https://laji.fi/taxon/MX.62659>. Viitattu 15.11.2022.

Kuva: Pekka Malinen, CC-BY-NC-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)